РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Обобщена справка връзка с изискванията на чл.29, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО) във връзка със становище по екологична оценка /ЕО/ №5– 3/2022 г. на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021 – 2027 г.

1. Съответствието на ИТСР на ЮЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. с основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията, включени в Становище по ЕО №5-3/2022 г.;
2. Съответствието на ИТСР на ЮЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. с обоснованата в Становище по ЕО № 5-3/2022 г. алтернатива по чл. 26, ал. 2, т. 6 от Наредбата за ЕО;
3. Степента, в която мерките по чл. 26, ал. 2, т. 7 и т. 8 от Наредбата за ЕО са предвидени в ИТСР.

По отношение т. 1 Съответствието на ИТСР на ЮИР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. с основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, с резултатите от консултациите, с условията, мерките и ограниченията, включени в Становище по ЕО №7-4/2022 г.;

Интегрирана териториална стратегия за развитие (ИТСР) за развитие на Южен централен регион (ЮЦР) за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г. Стратегията за развитие на ЮЦР за планиране от ниво 2 е разработена в съответствие с Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката,

социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда. ИТСР за развитие на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 е съобразена с наличните съотносими стратегически документи на национално и европейско ниво, имащи отношение към нея.

Стратегията е съобразена с наличните съотносими стратегически документи на национално и европейско ниво, имащи отношение към нея, включително и с такива, поставящи цели по опазване на околната среда

Съгласно извършените в доклада за екологична оценка анализи и изводи за очакваните въздействия върху околната среда:

- На ниво Стратегически приоритети и специфични цели се очаква реализирането на им да доведе до: устойчива околна среда и устойчиво развитие, усвояване на ресурсите по ефективен и устойчив начин, развитието на по-зелена нисковъглеродна икономика, стимулиране на иновационни малки и средни предприятия (МСП), въвеждане на нови технологии и иновации в МСП, в изостанали селски райони, оптимизация на системата за управление на отпадъците, предприемане на действия, насочени към изпълнение на пакета кръгова икономика, с цел превръщане на отпадъците в ресурси, продължаване изграждането и реконструкцията на ВиК инфраструктурата, подобряване на жизнеността на селските райони, дейности, свързани с постигане на добро образование, нови знания и професионално развитие, подобряване на достъпа до качествени здравни, социални, културни услуги и спорт, опазване и възстановяване на природното и културното наследство, биологичното разнообразие, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

- На ниво цели и конкретни допустими дейности и мерки се очаква прилагането на предвидените дейности и мерки да доведе до подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради, повишаване на сигурността в градските обществени пространства, развитие и усъвършенстване на обществените системи за градски транспорт, намаляване на емисиите на парникови газове, развитието на селските райони,

ограничаване на шума от обществения градски транспорт в населените места, подобряване състоянието на зелените градски пространства, подобряване на здравната, социалната и културната инфраструктура, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

- Съгласно направеното заключение в доклада за екологична оценка, от направения анализ на вероятните въздействия върху околната среда се посочва, че при изпълнение на строително монтажните работи при създаване на нови МСП, модерна индустриална инфраструктура, изграждане на газопроводни отклонения, изграждането и реконструкцията на ВиК инфраструктура, строителството на скоростни пътища, реконструкция, рехабилитация на пътища от републиканската мрежа, както и на пътища от общинските мрежи, модернизация и рехабилитация на жп линии, енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда се очаква отрицателно въздействие върху околната среда и населението вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци, но се очаква то да бъде локално, в рамките на строителните площадки и обекти, временно и обратимо и да не е значително. При прилагането на ИТСР се очаква като цяло положително кумулативно въздействие по отношение на климата, качеството на атмосферния въздух в градовете, водите, състоянието на зелените площи, културното наследство и материалните активи, повишаване нивото на образованието, стандарта и качеството на живот и подобряване здравето на населението.

По отношение т. 2 - Съответствието на ИТСР на ЮЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. с обоснованата в Становище по ЕО № 5-3/2022 г. алтернатива по чл. 26, ал. 2, т. 6 от Наредбата за ЕО;

На база на информацията в проекта на програмата са разгледани следните алтернативи:

- „Нулева алтернатива" (Алтернатива 1) - при която текущото състояние на околната среда се запазва.

- Алтернатива 2 - Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите предложени в ИТСР за ЮЦР за периода 2021-2027 г., включваща 3 приоритетни оси.

Съгласно представената информация, Алтернатива 1 е непрепоръчителна и от гледна точка опазването на околната среда и човешкото здраве, тъй като от направените анализи и оценки в доклада за екологична оценка се посочва, че предвид екологичната насоченост на Алтернатива 2 и ИТСР на ЮЦР, същата ще допринесе за устойчиво развитие чрез прилагане на предвидените допустими дейности, към съответните стратегически приоритети и специфични цели.

С изпълнението на Алтернатива 2 се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на Национална програма за развитие България 2030 г.

По отношение т.3 - Степента, в която мерките по чл. 26, ал. 2, т. 7 и т. 8 от Наредбата за ЕО са предвидени в ИТСР.

Мерките и условията, произтичащи от Становището по ЕО на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г. са отразени в окончателния вариант на Стратегията, която ще бъде внесена за разглеждане и приемане от Министерския съвет на Република България. Те са в нова точка 7 „**ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ СЪС СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ИТСР ЮЦР – МОСВ №5-3/2022“**

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на ИТСР за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и човешкото здраве

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г., да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. При устройственото планиране на територията да се прави детайлно обследване за наличието на предприятия с рисков потенциал в близост до проектираните обекти и трасета;

3. Планирането и изграждането на терени за разполагане на нови жилищни райони, обекти с обществено предназначение и големи транспортни пътища, да се съобразява с наличието на предприятия с нисък или висок рисков потенциал и безопасните разстояния до тези предприятия и при необходимост да се предприемат допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве и околната среда;

4. Планирането и изграждането на нови и измененията в съществуващи предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал да се извършва при съобразяване на безопасните разстояния до жилищни райони, площи с обществено предназначение, зони за отдих, големи транспортни пътища, и когато е целесъобразно до райони с особена природозащитна чувствителност и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятията, с цел тяхното опазване;

5. При проектирането и изграждането на обекти, потенциални източници на вредности в околната и жизнената среда местоположението им да се определя съобразно предвидените за тази дейност зони и територии, съгласно действащите устройствени планове и да се съобразява с близостта на обекти, подлежащи на здравна защита, зони и територии, в които са разположени такива обекти и водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, с или без учредени със заповед санитарно-охранителни зони;

6. Реализирането на инвестиционните предложения и мерки в областта на здравеопазването, посочени в доклада за екологична оценка, цел 2.2.1. „*Осигуряване на равен достъп до здравни услуги*" да се съгласуват със съответната Регионална здравна инспекция (РЗИ), на чиято административна територия ще се реализират предвижданията.

7. Всички проекти свързани с подобряване качеството и безопасността на питейната вода в населените места от региона, да се съгласуват със съответната РЗИ. Процесите свързани с изграждането на нови водоизточници да се изпълнят при спазване на здравните изисквания, вкл. и по реда на чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето.

8. Да се изпълняват мерките, предложени от авторите на доклада за ЕО в подточки 10.1 до 10.1.8 към т. 10 „Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от ИТСР на ЮЦР, съгласно приложение № 1 към настоящото становище.

9. При реализирането на проекти свързани с изпълнение на транспортна свързаност в близост до обекти и зони, подлежащи на усилена шумозащита да се извършат необходимите проучвания и обследвания и при необходимост още на най-ранен етап да се предвидят съответните шумозащитни и виброзащитни мерки;

Действие към мерки и условия от № 1 до № 9 – Преди всички фази на приемане на документи от бенефициенти по определена отворена процедура по ПРР, мерките ще бъдат включени в съответните насоки за кандидатстване/указанията към бенефициентите.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.:

1. На всеки три години **от прилагането на програмата възложителят да изготвя** доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда **при** прилагането на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г., включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021 -2027 г. да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Източник на информация
Цел 2.1.3. Подкрепа на местни културни средища и опазване на културното наследство		

1. Реставрация, консервация, социализация и изграждане на съпътстваща инфраструктура на значими археологически и природни обекти и превръщането им в туристически атракции	Значими археологически и природни обекти, превърнати в туристическа атракция-бр.	-НДА към НИНКН; -Регионален исторически музей, - Областни и общински администрации
Цел 2.1.4. Подобрен достъп до спорт и спортни услуги		
2. Подобряване на училищната спортна инфраструктура; поддържане на открити и закрити спортни площи за насърчаване на масовия спорт и провеждането на масови спортни събития	Подобрена училищна спортна инфраструктура; поддържани спортни площи; организирани спортни мероприятия	-Бенефициенти, РИОСВ, -еколог на съответната община. -общински и областни администрации
Специфична Цел 2.2. Изграждане на екологосъобразна инфраструктура. Ориентиране към по-зелена, нисковъглеродна икономика		
3. Продължаване изграждането и реконструкцията на ВиК инфраструктура въз основа на регионални прединвестиционни проучвания в съответствие с нормативната база, приоритетно в агломерации с над 10 000 екв. ж. и, там където е възможно, и в агломерации с над 2 000 екв. ж и изграждане на нови канализационни системи и реконструкции в случаите на несъответствие между степента на изграденост на канализационната мрежа с капацитета и изграденост на ПСОВ.	Изградено водоснабдяване-км Рехабилитация на канализационни мрежи-км Изградени канализационни мрежи-км Изградени пречиствателни станции за отпадъчни води- бр.	Бенефициенти, РИОСВ, еколог на съответната община. -общински администрации и ВиК
Повишаване на нивата на рециклиране на отпадъци, чрез разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци. Извършване на рекултивация на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.	Въведени системи за разделно събиране-бр.; Изградени инсталации за предварително третиране и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци-бр. Извършени рекултивации на депа за битови отпадъци-бр.	-Бенефициенти РИОСВ. -еколог на съответната община. -общински администрации

Цел 3.1.1. Подобряване на свързаността на региона в регионален, национален и международен план		
4. Проекти в областта на комуникационно- транспортната мрежа	Изградени проекти в областта на комуникационно-транспортната мрежа-бр.	-Бенефициенти, -областни администрации, -общински администрации, -РИОСВ. - еколог на съответната община
Цел 3.2.1. Развитие на градските райони		
5. Модернизация и създаване на нови индустриални зони	Модернизирани и новоизградени индустриални зони-бр.	-Областни и общински администрации, съответните РИОСВ
Специфична цел 2.2. Подобряване на екологична инфраструктура от Приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда		
6. Изпълнение на мерки в защитени зони от мрежата „Натура 2000" от Националната рамка за приоритетни дейности за Натура 2000 (НРПД) - за периода 2021-2027 г., планирани за съответния регион	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им-хектари.	Управляващите органи, съгласно планирания източник на финансиране в НРПД 2021-2027 г.
Стратегически приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на ЮЦР регион чрез инвестиции във факторите на растеж, Специфична цел 1.4. Развитие на конкурентни сектори, базирани на местните ресурси; Стратегически приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда, Специфична цел 2.2. Изграждане на екологосъобразна инфраструктура. Ориентиране към по-зелена, нисковъглеродна икономика; Стратегически приоритет 3. По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата, Специфична цел 3.2. Подкрепа за балансирано пространствено развитие; Специфична цел 3.3 Развитие на териториално сътрудничество.		
7. Реализиране на мерки по адаптация към климатичните промени в секторите „Градска среда", „Води", „Транспорт", „Селско стопанство", „Гори" от Националната стратегия за адаптация и План за действие към нея*	бр. мерки	-Бенефициенти. - еколог на съответната община. -общински администрации.
*https://www. moew. government, bg/bg/kl imat/mejdunarodni-pregovori-i-adaptaciya/adaptaciya/		

Действие № 10/2/: Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ИТСР ЮЦР за периода 2021-2027 г. ще се извършват въз основа на специфичните екологични индикатори, предвидени в проекта на програма,

които ще се отчитат в докладите по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда на всеки три години от прилагането на ИТСР ЮЦР за периода 2021-2027 г..

3.При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Действие № 11/3/: При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве Управляващият орган на ПРР 2021-2027 ще предложи и предприеме своевременни мерки за възможното им отстраняване.